

Ministerstvo životního prostředí

Dokumentace programu
Národní plán obnovy -
Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny
v letech 2022 - 2025
(program č. 115 340 pro rezortní organizace MŽP)

Vyhotovil: Ministerstvo životního prostředí pod č. j. MZP/2022/610/2086 dne 16. srpna 2022

Schválil: Ministerstvo financí pod č. j. dne

Obsah

1	Úvod	4
2	Koncepční a právní rámec programu, zdůvodnění nezbytnosti programu a jeho členění na podprogramy	5
2.1	Právní rámec a koncepční ukotvení Programu	6
2.2	Identifikační údaje programu a podprogramů	6
2.3	program programu	7
2.4	Harmonogram přípravy a realizace programu	7
3	Specifikace cílů programu a podprogramů, zdůvodnění programu	8
3.1	Podprogram 115 342– Péče o zvláště chráněná území a území soustavy Natura 2000 a péče o zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů	8
3.2	Podprogram 115 343 - Komplexní vodohospodářské studie	11
3.3	Podprogram 115 344 - Opatření k naplňování komplexních vodohospodářských studií.....	13
4	Bilance potřeb a zdrojů financování programu a jeho podprogramů	14
5	Obsah žádosti o poskytnutí finančních prostředků, obsah dokumentace akce a systém kritérií pro jejich posouzení z hlediska zabezpečení cílů	15
5.1.	Obsah žádosti.....	15
5.2	Obecná kritéria pro posouzení přijatelnosti akcí.....	18
5.3	Příjem a administrace žádosti, vydání řídicího dokumentu – registrace akce, Stanovení výdajů/Rozhodnutí o poskytnutí dotace.....	18
6	Požadavky na zadávací řízení	20
7	Vymezení kontrolní činnosti správce programu	20
8	Pravidla pro poskytování peněžních prostředků státního rozpočtu	21
8.1	Způsobilí účastníci programu	21
8.2	Výše podpory	22
8.3	Cílové území	22
8.4	Změna realizace akce	22
8.5	Poskytování finančních prostředků	23
8.6	Způsobilé výdaje.....	23
8.7	Nezpůsobilé výdaje.....	26
8.8	Závěrečné vyhodnocení akce.....	26
9	Závěrečné vyhodnocení programu	27

10	Formuláře SMVS za program a jednotlivé podprogramy.....	27
11	Seznam zkratek.....	28

1. Úvod

Národní plán obnovy (dále jen „NPO“) je strategický dokument na základě kterého žádá Česká republika o finanční příspěvek z evropského Nástroje pro oživení a odolnost na realizaci opatření a reforem, které mají za cíl pomoci zotavit se z následků pandemie a podpořit investice do ekologické a digitální transformace české ekonomiky. NPO byl zpracován Ministerstvem průmyslu a obchodu (dále jen „MPO“) v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241 ze dne 12. února 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro oživení a odolnost. NPO je členěn do 6 pilířů, které se dále dělí na komponenty a konkrétní aktivity.

Ministerstvo životního prostředí (dále jen „ministerstvo“ nebo „MŽP“) jakožto vlastník komponenty 2.9. „Podpora biodiverzity a boj se suchem“ dokumentací programu Národní plán obnovy – Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny v letech 2022 – 2025 (dále jen „Program“) upravuje pravidla pro realizaci vybraných aktivit komponenty 2.9., které bude realizovat prostřednictvím svých resortních organizací. Podporovaná opatření vyplývají z Přílohy prováděcího rozhodnutí Rady o schválení posouzení plánu pro oživení a odolnost Česka (dále jen „Příloha prováděcího rozhodnutí Rady“), kde se komponenta 2.9. člení na jednotlivé Investice. Dokumentace programuje zahrnuje opatření v rámci Investice č. 3 „Péče o zvláště chráněná území a území soustavy Natura 2000 a péče o zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů“ a částečně i opatření v rámci Investice č. 4 „Adaptace vodních, nelesních a lesních ekosystémů na změnu klimatu“.

Program bude realizován v letech 2022 - 2025 a jeho cílem je zajištění povinností orgánů ochrany přírody ve vztahu k zvláště chráněným územím, soustavě Natura 2000 a zajišťování opatření k podpoře předmětů ochrany, realizace a příprava záchranných programů a programů péče o zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů a regionálních akčních plánů, opatření k regulaci šíření invazních druhů, adaptační opatření pro zmírnění dopadů klimatické změny na vodní, nelesní a lesní ekosystémy, zajištění podkladových materiálů pro zlepšování přírodního prostředí, vypracování komplexních vodohospodářských studií a realizace vybraných opatření v nich navržených.

Příjemci finančních prostředků programu jsou stanovené resortní organizace MŽP, a to Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, správy národních parků a Správa jeskyní ČR. Administrace akcí/projektů/aktivit výše uvedené komponenty 2.9 Národního plánu obnovy, u kterých jsou žadateli resp. příjemci jiné právnické a fyzické osoby, neprobíhá přes informační systém EDS/SMVS, a tudíž není touto dokumentací upravena.

Podmínky a pravidla pro poskytování finančních prostředků stanoveným resortním organizacím MŽP jsou dále upraveny také ve Směrnici MŽP č. 7/2022 pro poskytování finančních prostředků v rámci programu Národní plán obnovy – Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny v letech 2022 – 2025 (dále jen „Směrnice“).

2. Koncepční a právní rámec programu, zdůvodnění nezbytnosti programu a jeho členění na podprogramy

2.1 Právní rámec a koncepční ukotvení Programu 115 340

Dokumentace programu 115 340 je vyhotovena dle:

1. zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů;
2. zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů;
3. zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů,
4. vyhlášky 560/2006 Sb., o účasti státního rozpočtu na financování programů reprodukce majetku, ve znění pozdějších předpisů,
5. Směrnice MŽP č. 7/2022 pro poskytování finančních prostředků v rámci programu Národní plán obnovy – Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny v letech 2022 – 2025.

Program podporuje plnění závazků vyplývajících z následujících zákonů a dokumentů:

1) národní legislativa a strategické dokumenty

1. zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění (dále jen „ZOPK“);
2. zákon č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí;
3. Státní politika životního prostředí 2030 s výhledem do 2050 schválena usnesením vlády České republiky ze dne 11. 1. 2021, č. 21;
4. Strategický rámec udržitelného rozvoje České republiky, schválen usnesením vlády České republiky ze dne 29. 7. 2015, č. 622;
5. Aktualizace Státního programu ochrany přírody a krajiny České republiky, schválena usnesením vlády České republiky ze dne 1. 4. 2020, č. 360;
6. Strategie ochrany biologické rozmanitosti České republiky 2016-2025, schválena usnesením vlády České republiky ze dne 9. 3. 2016, č. 193;
7. Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách České republiky, schválena usnesením vlády České republiky ze dne 13. 9. 2021, č. 785.

2) evropská legislativa

1. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/147/ES o ochraně volně žijících ptáků,

2. Směrnice Rady 92/43/EHS o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin,
3. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1143/2014 o prevenci a regulaci zavlékání či vysazování a šíření invazních nepůvodních druhů,
4. Rámcová směrnice – "Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/60/EC ustavující rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky".

3) mezinárodní úmluvy:

- Úmluva o mokřadech mezinárodního významu – 1990¹ (Ramsarská úmluva),
- Úmluva o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví – 1991¹,
- Dohoda o ochraně populací evropských netopýrů – 1993¹,
- Úmluva o biologické rozmanitosti – 1994¹,
- Úmluva o ochraně stěhovavých druhů volně žijících živočichů – 1994¹ (Bonnská úmluva),
- Úmluva o ochraně evropské fauny a flory – 1998¹ (Bernská úmluva),
- Rámcová úmluva o ochraně a udržitelném využívání Karpat – 2003¹,
- Evropská úmluva o krajině – 2004¹.

Tento program je komplementární s ostatními evropskými i národními programy, kterými jsou zejména Operační program Životní prostředí, Program rozvoje venkova a LIFE.

Program je koncipován tak, že pro něj nejsou pravidla veřejné podpory relevantní. Programová dokumentace nebude předkládána Evropské komisi k notifikaci, jelikož se bude jednat o opatření realizovaná ve veřejném zájmu organizační složkou státu a příspěvkovými organizacemi, jež byly za účelem ochrany přírody a krajiny zřízeny.

2.2 Identifikační údaje programu a podprogramů

Název programu: Národní plán obnovy – Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny v letech 2022 – 2025

Správce programu: Ministerstvo životního prostředí, Vršovická 65, 100 00 Praha 10

Útvar pověřený řízením realizace programu: Odbor adaptace na změnu klimatu

Číselný kód: 115 340

Příjemci prostředků: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR (organizační složka státu), správy národních parků (státní příspěvková organizace), Správa jeskyní ČR (státní příspěvková organizace).

¹ Uvedený letopočet znamená rok, kdy k mezinárodní úmluvě přistoupila Česká republika.

Identifikační údaje programu a podprogramů podle přílohy č. 1 vyhlášky č. 560/2006 Sb. jsou uvedeny formulářích P 16 310 a V 16 210).

Program č. 115 340 zahrnuje 3 podprogramy:

Podprogram č. 115 342 – „Péče o zvláště chráněná území a území soustavy Natura 2000 a péče o zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů“

Podprogram č. 115 343 – „Komplexní vodohospodářské studie“

Podprogram č. 115 344 – „Opatření k naplňování komplexních vodohospodářských studií“

Ve Směrnici je podprogram 115 342 označen číslem 164, podprogram 115 343 číslem 166 a podprogram 115 344 číslem 167, a to dle číslování uvedeného v Příloze Prováděcího rozhodnutí Rady.

Prostřednictvím podprogramu 115 342 je realizovaná Komponenta 2.9., Investice č. 3 Přílohy Prováděcího rozhodnutí Rady.

Prostřednictvím podprogramů 115 343 a 115 344 je částečně² realizovaná Komponenta 2.9., Investice č. 4. Přílohy Prováděcího rozhodnutí Rady.

2.3 Správce programu

Správce programu: **Ministerstvo životního prostředí ČR**

Adresa: Vršovická 1442/65, 100 10 Praha 10

Pověřený útvar: **Odbor adaptace na změnu klimatu**

2.4 Harmonogram přípravy a realizace programu

Harmonogram přípravy a realizace programu a podprogramů je uveden na formulářích P 16 320 a V 16 220.

Realizace programu po schválení jeho dokumentace:

- zahájení 26. 8. 2022, ukončení 31. 12. 2025

Vypracování 1. verze návrhu závěrečného vyhodnocení:

- zahájení 1. 7. 2026, ukončení 31. 12. 2026

² v případě, kdy jsou žadateli stanovené rezortní organizace MŽP. Opatření v rámci Investice č. 4 uvedená v Příloze Prováděcího rozhodnutí rady pod č. 165 jsou určena pouze pro ostatní typy žadatelů a nejsou předmětem této dokumentace.

3. Specifikace cílů programu a podprogramů, zdůvodnění programu

Cílem programu je naplňování povinností resortu MŽP vyplývajících z národní a evropské legislativy, z mezinárodně-smluvních závazků a z postupů a strategie Ministerstva životního prostředí k adaptačním opatřením v krajině v souvislosti se změnou klimatu a k podpoře biodiverzity. Opatření podporující naplňování těchto povinností vyplývají zejména ze schválených plánů péče o zvláště chráněná území (§ 38 ZOPK), zásad péče o národní parky a jejich ochranná pásma (§ 38a ZOPK), souhrnů doporučených opatření pro lokality soustavy Natura 2000 (§ 45c ZOPK), záchranných programů (§ 52 ZOPK) a programů péče pro zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů či regionálních akčních plánů a dalších koncepčních dokumentů ochrany přírody.

3.1 Podprogram 115 342 - Péče o zvláště chráněná území a území soustavy Natura 2000 a péče o zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů

Podprogram 115 342 Péče o zvláště chráněná území a území soustavy Natura 2000 a péče o zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů (dále jen „Podprogram 115 342“) je zaměřen na opatření k zachování a zlepšování předmětů ochrany zvláště chráněných území a území soustavy Natura 2000 a na opatření k podpoře zvláště chráněných druhů vyplývají ze schválených plánů péče o zvláště chráněná území, zásad péče o národní parky a jejich ochranná pásma, souhrnů doporučených opatření pro lokality soustavy Natura 2000, záchranných programů a programů péče pro zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů či regionálních akčních plánů. Dále je podporováno zpracování podkladových materiálů a odborných studií za účelem prohloubení znalostí o určitém území či fenoménu a využití získaných poznatků k jeho efektivnější ochraně, jako podklad pro managementové plány či vyhodnocení efektivity programů a realizovaných opatření z hlediska jejich ekologického přínosu.

3.1.1 Podporovaná opatření

- opatření realizovaná v souladu se schválenými plány péče, zásadami péče, souhrnem doporučených opatření dle § 38, § 38a § 45c odst. 3 a § 45e odst. 6 ZOPK nebo opatření vyplývající ze smlouvy uzavřené dle § 39, § 45e odst. 4, § 68 a § 69 ZOPK,
- realizace záchranných programů přijatých MŽP pro zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů dle § 52 odst. 1 ZOPK,
- realizace programů péče pro zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů přijatých MŽP,

- realizace regionálních akčních plánů schválených AOPK ČR³,
- příprava nových záchranných programů a programů péče pro zvláště chráněné druhy stanovené MŽP a regionálních akčních plánů, včetně sběru a zpracování nezbytných podkladových údajů,
- zpracování podkladových materiálů, odborných studií a monitoringů za účelem zvýšení povědomí o předmětném území a efektivnější ochraně přírody a krajiny jak ve zvláště chráněných územích, tak i mimo zvláště chráněná území; jedná se převážně o studie a monitoring zaměřené na předměty ochrany ZCHÚ a Natura 2000 a zvláště chráněné druhy, studie řešící problematiku adaptace ekosystémů na změny klimatu, studie zaměřené na významné aktuální problémy daného chráněného území či lokality, studie definující praktická opatření, která by bylo možno realizovat z krajinoctvorných programů za účelem zvýšení biodiverzity a ochrany ekosystémů a vyhodnocení takovýchto opatření,
- příprava podkladů pro zpracování plánů péče a zásad péče v souladu s vyhláškou č. 45/2018 Sb. a schválenými metodikami; příprava podkladů a zpracování souhrnů doporučených opatření pro EVL a PO v souladu s metodickými listy AOPK ČR,
- příprava dokumentace pro vyhlášení ZCHÚ v souladu s vyhláškou č. 45/2018 Sb. a zaměření hranic ZCHÚ, a příprava odborných podkladů pro vyhlásování a změny u EVL a vymezení a změny u PO,
- příprava podkladů pro zřízení smluvně chráněných území dle § 39 ZOPK,
- označování zvláště chráněných území dle § 42 odst. 4 a 5, památných stromů podle § 47 odst. 2, smluvně chráněných území dle § 39 odst. 2, EVL dle § 45c odst. 1 a PO dle § 45e odst. 7 ZOPK.

3.1.2 Indikátory podprogramu

Název indikátoru	Měrná jednotka	Cílová hodnota (4Q. 2025)
Celková plocha, na které byla realizována opatření na podporu CHÚ a ZCHD či vypracována studie	ha	2625*

* Cílová hodnota indikátoru je stanovena v Příloze Prováděcího rozhodnutí Rady, str. 115, <https://www.planobnovy.cz/dokumenty>

³ slouží k záchraně populací ohrožených druhů rostlin a živočichů na regionální úrovni (tj. na úrovni regionálního pracoviště AOPK ČR). Na rozdíl od záchranných programů může být předmětem i druh, který není na území ČR zvláště chráněný.

3.1.3 Parametry podprogramu

Název parametru	Měrná jednotka	Cílová hodnota (4Q. 2025)
Příprava podkladů pro zpracování a samotné zpracování plánů péče, zásad péče, souhrnů doporučených opatření, záchranných programů, programů péče, regionálních akčních plánů, LHP	ks	30
Opatření realizovaná v souladu se schválenými plány péče, zásadami péče, souhrny doporučených opatření	ha	1200
Opatření realizovaná dle návrhu v záchranných programech, programech péče, regionálních akčních plánech	ha	200
Realizované prvky návštěvnické infrastruktury (stezky, lávky, pozorovatelny, cedule atd.)	ks	40
Realizované studie/monitoring	ks	50

Cílová hodnota parametrů není závazná, uvedené hodnoty slouží pro přehled správci programu a pro snadnější vyhodnocení celého programu. Dosaženo musí být stanovené cílové hodnoty indikátorů, což vyplývá z Přílohy Prováděcího rozhodnutí Rady k Národnímu plánu obnovy, která je vložena na webových stránkách <https://www.planobnovy.cz/dokumenty>. V rámci podprogramu a uvedených parametrů lze podpořit mnoho typů činností od široké škály managementů, stavebních prací spojených s budováním a opravou stezek a prvků návštěvnické infrastruktury, revitalizačními úpravami koryt či podporou hnízdních možností až po různorodé studie a monitoringy rozdílného rozsahu a detailu.

Náklady na realizaci opatření musí být v souladu s Náklady obvyklých opatření MŽP (dále jen „NOO“), které jsou dostupné na webových stránkách MŽP https://www.mzp.cz/cz/naklady_obvyklych_opatreni_mzp a jsou každoročně aktualizovány. V případě, že předmětná činnost není v NOO uvedena, řídí se ceníkem stavebních prací URS, případně je určující vysoutěžená cena v elektronickém tržišti v rámci vypsání výběrového řízení na dodavatele prací. Cena za realizované studie je posuzována dle obdobných prací v minulých letech, kdy byla částka v NOO stanovena na 350 Kč/hod, dále je posuzována náročnost provedených analýz a rozborů, cena potřebného vybavení či nutnost přepravy na velké vzdálenosti/množství přesunů ve zkoumané lokalitě.

3.2 Podprogram 115 343 – Komplexní vodohospodářské studie

Podprogram 115 343 Komplexní vodohospodářské studie (dále jen „Podprogram 115 343“) je zaměřen na posouzení potenciálu zadržování vody v krajině a návrh konkrétních opatření. Účel výstupu a velikost řešeného území může být variabilní (např. území malých povodí či pouze úseky vodních toků a jejich niv).

3.2.1 Podporovaná opatření

- Systematické řešení zadržení vody v krajině pro plochu povodí o velikosti desítky až stovky km².

Budou zpracovány komplexní vodohospodářské studie proveditelnosti v podrobnosti zadání pro zpracování projektové dokumentace. V rámci studie budou shromážděny a revidovány dostupné podklady a doposud pořízené tematicky související návrhy opatření a dále rozpracovány do úrovně umožňující posouzení stávajícího retenčního potenciálu povodí a ověření účinnosti navržených opatření výpočtem. Návrh opatření bude projednán se zúčastněnými stranami a vlastníky pozemků. Mezi předpokládaná navrhovaná opatření patří vytváření mokřadů a tůní, obnova rašelinišť, obnova malých vodních nádrží, eliminace plošného odvodnění zemědělské a lesní půdy, revitalizace vodních toků, obnova krajinných prvků (meze, remízy apod.), tvorba zatravněných pásů, průlehy a výsadba dřevin mimo les.

- Řešení konkrétních problémů uceleného malého povodí nebo jeho části (tj. max. první desítky km²).

Studie proveditelnosti budou zpracovány v podrobnosti zadání pro zpracování projektové dokumentace. Cílem je návrh opatření pro ucelené malé povodí nebo jeho část s cílem systémového zadržování vody v krajině vč. posouzení stávajícího retenčního potenciálu povodí a účinnosti navržených opatření. Návrh opatření bude projednán se zúčastněnými stranami a vlastníky pozemků. Mezi předpokládaná navrhovaná opatření patří vytváření mokřadů a tůní, obnova rašelinišť, obnova malých vodních nádrží, eliminace plošného odvodnění zemědělské a lesní půdy, revitalizace vodních toků, obnova krajinných prvků (meze, remízy apod.), tvorba zatravněných pásů, průlehy, výsadba dřevin mimo les.

- Řešení úseku vodního toku včetně příbřežní zóny, popř. nivy.

Studie proveditelnosti revitalizace vodního toku bude zpracována v podrobnosti zadání pro zpracování projektové dokumentace. Součástí bude posouzení stávajícího retenčního potenciálu nivy a účinnosti navrženého řešení. Návrh opatření bude projednán se zúčastněnými stranami a vlastníky pozemků.

- Systematický návrh opatření na zlepšení hydromorfologických charakteristik vodních toků. Studie proveditelnosti bude založená na terénním průzkumu vybraných vodních toků, kdy budou systematicky posouzeny hydromorfologické charakteristiky vodních toků a niv a dále např. retenční potenciál nivy, možnost snížení kapacity koryta a řešení prostoru pro rozliv, prodloužení trasy toku revitalizací apod. Návrh opatření

bude zpracován v podrobnosti managementu úseků vodních toků a niv (o délce cca stovek metrů). Mezi předpokládaná navrhovaná opatření patří revitalizace toku, pomístní zásahy formou řízené renaturace, podpora samovolných renaturací apod.

3.2.2 Indikátory podprogramu

Název indikátoru	Měrná jednotka	Cílová hodnota (2025)
plocha území řešeného komplexními vodohospodářskými studii	km ²	5000*

* Cílová hodnota indikátoru je stanovena v Příloze Prováděcího rozhodnutí Rady, str. 116, <https://www.planobnovy.cz/dokumenty>

3.2.3 Parametry podprogramu

Název parametru	Měrná jednotka	Cílová hodnota (4Q. 2025)
Systematické řešení zadržování vody v krajině pro plochu povodí či jeho vybrané části	km ²	2000
Systematické řešení pro zlepšení hydromorfologických charakteristik vodních toků a niv	km ²	3000

Cílová hodnota parametrů není závazná, uvedené hodnoty slouží pro přehled správci programu a pro snadnější vyhodnocení celého programu. Dosaženo musí být stanovené cílové hodnoty indikátorů, což vyplývá z Přílohy Prováděcího rozhodnutí Rady k Národnímu plánu obnovy, která je vložena na webových stránkách <https://www.planobnovy.cz/dokumenty>. Hodnota indikátoru bude částečně naplňována i v rámci opatření evidovaných v rozpočtovém informačním systému Zjednodušená evidence dotací (dále jen „ZED“), tzn. mimo IS SMVS a to v případech, kdy nebudou žadateli rezortní organizace MŽP. Bližší informace je uvedena v Kap. 4.

Cena za realizované studie je posuzována dle obdobných prací v minulých letech, kdy byla částka v NOO stanovena na 350 Kč/hod, dále je posuzována náročnost provedených analýz a rozborů, cena potřebného vybavení či nutnost přepravy na velké vzdálenosti/množství přesunů ve zkoumané lokalitě, případně je určující vysoutěžená cena v elektronickém tržišti v rámci vypsaného výběrového řízení na dodavatele prací. V případě vypracování studií svépomocí jsou hrazeny osobní náklady na zaměstnance účastníka programu, které musí odpovídat nominálním mzdám, eventuálně platům a zákonným odvodům na sociální a zdravotní pojištění a nesmí přesáhnout obvyklou výši v daném místě a čase.

3.3 Podprogram 115 344 Opatření k naplňování komplexních vodohospodářských studií

Podprogram 115 344 Opatření k naplňování komplexních vodohospodářských studií (dále jen „Podprogram 115 344“) je zaměřen na realizaci vybraných, ve studiích doporučených, opatření za účelem zadržování vody v krajině. Tato opatření musí být zároveň proveditelná z hlediska majetkoprávního. Mezi navrhovaná opatření bude náležet vytváření mokřadů a tůní, obnova rašeliníšť, obnova malých vodních nádrží, eliminace plošného odvodnění zemědělské a lesní půdy, revitalizace vodních toků, obnova krajinných prvků (meze, remízy apod.), tvorba zatravněných pásů, průlehy, výsadba dřevin mimo les, revitalizace toku, pomístní zásahy formou řízené renaturace, podpora samovolných renaturací apod.

3.3.1 Indikátory podprogramu

Název indikátoru	Měrná jednotka	Cílová hodnota (2025)
realizace vybraných opatření ze studií	%**	10*

* Cílová hodnota indikátoru je stanovena v Příloze Prováděcího rozhodnutí Rady, str. 116, <https://www.planobnovy.cz/dokumenty>

** Jedná se o procenta ze všech navržených realizovatelných opatření v rámci výstupů podprogramu 115 343

3.3.2 Parametry podprogramu

Název parametru	Měrná jednotka	Cílová hodnota (4Q. 2025)
Plocha ovlivněná obnovenými nebo vytvořenými tůněmi, mokřady, obnovou rašeliníšť apod.	km ²	50
Plocha ovlivněná revitalizací a renaturací koryt vodních toků a niv	km ²	60
Plocha ovlivněná obnovou nebo vytvořením malých vodních nádrží	km ²	20
Plocha ovlivněná obnovou krajinných prvků (meze, remízy, zatravněné pásy, průlehy, výsadba dřevin mimo les apod.)	km ²	370

Cílová hodnota parametrů není závazná, uvedené hodnoty slouží pro přehled správcí programu a pro snadnější vyhodnocení programu. Dosaženo musí být stanovené cílové hodnoty indikátorů, což vyplývá z Přílohy Prováděcího rozhodnutí Rady k Národnímu plánu obnovy, která je vložena na webových stránkách

<https://www.planobnovy.cz/dokumenty>. Hodnota indikátoru bude částečně naplňována i v rámci opatření evidovaných v rozpočtovém informačním systému ZED, tzn. mimo IS SMVS a to v případech, kdy nebudou žadateli rezortní organizace MŽP. Bližší informace je uvedena v Kap. 4.

Náklady na realizaci opatření musí být v souladu s Náklady obvyklých opatření MŽP (dále jen „NOO“), které jsou dostupné na webových stránkách MŽP https://www.mzp.cz/cz/naklady_obvyklych_opatreni_mzp a jsou každoročně aktualizovány. V případě, že předmětná činnost není v NOO uvedena, řídí se ceníkem stavebních prací URS, případně je určující vysoutěžená cena v elektronickém tržišti v rámci vypsání výběrového řízení na dodavatele prací.

4. Bilance potřeb a zdrojů financování programu a jeho podprogramů

Bilance potřeb a zdrojů programu a jeho podprogramů vychází z alokace pro příslušné součásti komponenty 2.9 NPO, tj. pro Investici č. 3 (Péče o zvláště chráněná území a území soustavy Natura 2000 a péče o zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů) a částečně pro Investici č. 4 (Adaptace vodních, nelesních a lesních ekosystémů na změnu klimatu), konkrétně pro aktivity označené v Příloze Prováděcího rozhodnutí rady č. 166 a 167.

Prostřednictvím podprogramu 115 342 bude komplexně realizovaná Investice č. 3 s alokací 545 mil. Kč bez DPH.

Prostřednictvím podprogramů 115 343 a 115 344 bude částečně realizovaná Investice č. 4, v níž je na realizaci komplexních vodohospodářských studií alokováno celkem 200 mil. Kč bez DPH a na realizaci praktických opatření vyplývajících z vodohospodářských studií 30 mil. Kč bez DPH. Indikátory u těchto podprogramů budou částečně naplňovány i prostřednictvím projektů žadatelů, kteří nejsou rezortními organizacemi MŽP a evidence a administrace žádostí bude probíhat v rozpočtovém informačním systému ZED. Vzhledem ke skutečnosti, že zatím není zcela zřejmé, jaká část alokace půjde přes SMVS a jaká přes ZED, bylo pro zjednodušení administrace programu a omezení změn dokumentace programu přistoupeno k tomu, že do bilance potřeb a zdrojů financování bude zahrnuta celá alokace určená na aktivity č. 166 a 167 v rámci Investice č. 4. Tato alokace je stanovena jako maximální s tím, že celkový konečný objem finančních prostředků programu NPO-POPFK u akcí vykázaných v ZED a v SMVS tuto alokaci nepřekročí a výsledné rozdělení finančních prostředků v programu NPO-POPFK mezi rezortní organizace MŽP a ostatní typy žadatelů bude okomentováno při závěrečném vyhodnocení programu. Celková bilance programu je tedy uvedena v rozsahu alokace Investice č. 3 a částečně Investice č. 4 (aktivity č. 166 a 167) v rámci komponenty 2.9. a odpovídající výše DPH, přičemž výsledné celkové výdaje ze státního rozpočtu na tento program budou nižší o objem výdajů ze státního rozpočtu realizovaných v rámci ZED.

Alokace programu v mil. Kč včetně DPH		Předpokládané rozdělení na podprogramy		
		115 342	115 343	115 344
2022	179,00	174,00	5,00	0,00
2023	202,55	136,00	66,55	0,00
2024	264,80	168,00	84,70	12,10
2025	280,90	172,00	84,70	24,20
Celkem	927,25	650,00	240,95	36,30
Celkem v %	100%	70,10%	26,00%	3,90%

Alokace programu v mil. Kč bez DPH		Předpokládané rozdělení na podprogramy		
		115 342	115 343	115 344
2022	161,00	156,00	5,00	0,00
2023	163,00	108,00	55,00	0,00
2024	219,00	139,00	70,00	10,00
2025	232,00	142,00	70,00	20,00
Celkem	775,00	545,00	200,00	30,00
Celkem v %	100%	70,3%	25,8%	3,9%

Bilance potřeb a zdrojů financování programu pro období 2022 – 2025 je uvedena na formuláři P 16 370 a formulářích řady V 16 270 dle jednotlivých podprogramů.

V rámci let 2023 – 2025 jsou ve výše uvedené tabulce i ve formulářích programu stanoveny maximální částky na DPH, skutečné čerpání DPH může být nižší v závislosti na plátcovství zhotovitelů prací a přidělené alokaci na DPH ze státního rozpočtu, neboť DPH je v rámci NPO nezpůsobilý výdaj. V roce 2022 je uvedena konkrétní částka na DPH ve výši 18 mil. Kč, která byla rezortem MŽP na letošní rok z prostředků státního rozpočtu na DPH pro rezortní organizace vyčleněna. Tudíž částka vynaložená na DPH nebude z evropského Nástroje pro oživení a odolnost refundována. Částka určená na DPH je ve formuláři P 16 370 a formulářích řady V 16 270 uvedena na řádku 7570 Rozpočet kapitoly správce programu.

Prostředky na financování programu č. 115 340 v letech 2022-2025 budou zajišťovány s ohledem na aktuální možnosti státního rozpočtu a rozpočtu kapitoly 315 – Ministerstvo životního prostředí a jejich výše bude upřesňována zákonem o státním rozpočtu pro příslušný rok.

5. Obsah žádosti o zařazení akce do programu, obsah dokumentace akce a systém kritérií pro posouzení z hlediska zabezpečení cílů programu

5.1 Obsah žádosti

Žádost o zařazení akce do programu obsahuje:

1. předmět žádosti (investiční záměr nebo obdobný dokument pro neinvestiční akci) s odkazem na výzvu a s uvedením podprogramu, typu opatření, indikátoru,
2. popis současného stavu, zdůvodnění potřeby realizace, popis přínosů akce z hlediska cílů programu,
3. lokalizace akce, časový harmonogram akce,
4. technický popis pořizovaného majetku nebo jeho zhodnocení a předpokládané využití (podrobný popis prací např. rozpis jednotlivých úkonů, jejich druh, použité technologie a materiály),
5. položkový rozpočet v členění dle NOO, pokud jsou realizované činnosti v NOO uvedeny,
6. mapové podklady a orientační výkresy řešení a situace dle rozsahu a charakteru akce v dostatečně vypovídající kvalitě, území posouzené studií zakreslené do mapy vhodného měřítko,
7. vygenerovaný formulář z informačního systému SMVS,
8. čestné prohlášení o vyloučení střetu zájmů mezi žadatelem a zainteresovanými osobami správce programu, toto čestné prohlášení není nutné dokládat opakovaně,
9. čestné prohlášení o nečerpání jiné veřejné podpory na stejný způsobilý výdaj v rámci programu,
10. čestné prohlášení o vypořádání vlastnických vztahů pro všechny dotčené pozemky. V prohlášení bude uvedeno, že vlastník souhlasí s realizací projektu a umožní, aby výsledky projektu byly zachovány minimálně po dobu udržitelnosti projektu (netýká se studií a monitoringů), v případě, že pozemky jsou ve vlastnictví žadatele, uvede tuto informaci do žádosti a čestné prohlášení nepředkládá,
11. v případě, že je akce kofinancována i z jiných programů, bude tato informace v žádosti jasně uvedena včetně přesného vymezení činností hrazených z různých programů,
12. identifikace zhotovitele včetně návrhu smlouvy příp. návrhu objednávky, pokud bylo provedeno zadávací řízení dle zákona č. 134/2016 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů, budou doloženy podklady k zadání, průběhu a výsledkům provedených zadávacích řízení na dodavatele. Dále bude doloženo jméno, příjmení a datum narození skutečného majitele vítězného dodavatele, případně subdodavatele. Akceptována je i platná rámcová smlouva na dodání služeb (zejm. managementová opatření) nebo zaslání odkazu na smlouvu zveřejněnou na Registru smluv či Elektronickém tržišti. Tato příloha není povinná ve fázi podání žádosti, dodání identifikace zhotovitele je ale nezbytné k uvolnění finančních prostředků.
13. výjimky dle zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny, platném znění, pokud to ze zákona vyplývá,

14. další relevantní podklady a doklady na vyžádání správce programu, které se v průběhu projednávání akce stanou nezbytnými pro její řádné vyhodnocení (např. fotodokumentace), technický popis pořizovaného majetku nebo jeho zhodnocení a předpokládané využití (podrobný popis prací např. rozpis jednotlivých úkonů, jejich druh, použité technologie a materiály),
15. v případě nákupu pozemku smlouva o smlouvě budoucí nebo kupní smlouva a ocenění pozemku nebo jiné nemovitosti odborně způsobilou osobou dle zákona č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku a o změně některých zákonů (zákon o oceňování majetku), ve znění pozdějších předpisů.

Při předložení projektu sestávajícího z velkého množství drobných neinvestičních managementových akcí⁴ realizovaných v rámci celé ČR s velkým množstvím uzavíraných smluv a velkým počtem zhotovitelů, kdy tyto smlouvy nelze s ohledem na variabilní termínové požadavky prací a specifika lokalit uzavřít ve stejnou dobu (dále jen „agregovaná akce“), je možné některé z výše uvedených příloh žádosti doložit dodatečně po vydání řídicího dokumentu a uvolnění finančních prostředků. Předložený záměr musí být v takovém stavu přípravy a detailu, aby umožnil odborné posouzení záměru příslušnými odbory sekce ochrany přírody a krajiny MŽP, a to především soulad s plánovacími dokumenty ochrany přírody a krajiny a případný vliv na zvláště chráněné druhy. Průběžně pak mohou být zasílány návrhy smluv či uzavřené smlouvy se zhotoviteli včetně podrobného položkového rozpočtu a detailních mapových podkladů a dalších relevantních příloh dle Kapitoly 5.

U stavební akce bude dále doloženo:

1. projektová dokumentace dle vyhlášky č. 499/2006 Sb., o dokumentaci staveb, v platném znění, resp. dokumentace akce umožňující posouzení opatření,
2. rozhodnutí, závazná stanoviska či vyjádření orgánů státní správy požadovaná pro daný druh opatření příslušnými obecně závaznými právními předpisy a věcně a místně příslušnými orgány státní správy (např. územní rozhodnutí, stavební povolení či vyjádření věcně a místně příslušného orgánu státní správy, že opatření nepodléhá vydání územního rozhodnutí či stavebnímu povolení, rozhodnutí o nakládání s vodami, závazné stanovisko k zásahu do významného krajinného prvku, souhlas orgánů památkové ochrany, výjimka ze zákona o ochraně přírody a krajiny atd.). Rozhodnutí vydaná ve správním řízení musí být opatřena doložkou právní moci,
3. v případě realizace opatření k naplňování komplexních vodohospodářských studií musí být doložena studie, ze které opatření vyplývají.

⁴ Jednotlivá opatření v max. částce 250 000,-Kč bez povinnosti zadat VŘ dle zákona, realizovaná dle plánovacích dokumentů ochrany přírody zaměřená na podporu biodiverzity a adaptaci krajiny na klimatickou změnu

5.2 Obecná kritéria pro posouzení přijatelnosti akcí

Pro hodnocení žádostí z hlediska zabezpečení a realizace cílů programu jsou stanovena následující kritéria:

1. naplnění cíle programu,
2. soulad s pravidly programu Národní plán obnovy - Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny a aktuální Výzvou,
3. soulad s plánem péče či zásadami péče o ZCHÚ a se souhrnem doporučených opatření pro lokalitu soustavy Natura 2000, pokud se projekt bude realizovat v ZCHÚ (nebo jeho OP) nebo v lokalitě soustavy Natura 2000,
4. přínos pro předměty ochrany, biologickou rozmanitost, funkce ekosystémů a pro adaptaci na dopady změny klimatu,
5. lokalizace akce (význam území z hlediska ochrany přírody a krajiny),
6. přiměřenost nákladů ve vztahu k efektům akce, tzn. soulad s NOO, pokud nejsou činnosti uvedeny v NOO, jsou práce kalkulovány v souladu s ceníkem URS,
7. návaznost na jiná opatření,
8. komplexnost řešení,
9. kvalita zpracování záměru z hlediska technického a technologického (vhodnost navrženého řešení),
10. soulad se strategickými a koncepčními dokumenty ČR a EU,
11. dodržení zásady DNSH (zásada „významně nepoškozovat“), účelem zásady je omezení investic do činností, které významně poškozují životní prostředí. Tuto zásadu musí dodržovat všechny projekty podpořené z fondů EU. Povinnost dodržovat zásadu DNSH v rámci NPO je ukotvena v Příloze Prováděcího rozhodnutí Rady. V případě aktivit programu bude zásada dodržena za předpokladu, že budou realizovány činnosti, které jsou v souladu s příslušnými právními předpisy EU, konkrétně s rámcovou směrnicí o vodě, směrnicí o stanovištích a směrnicí o ochraně ptáků, a vnitrostátními právními předpisy v oblasti životního prostředí.

Body 5, 7 a 9 se neposuzují u podprogramu 115 343 a body 5 a 7 u podprogramu 115 344.

5.3 Příjem a administrace žádosti, vydání řídicího dokumentu – registrace akce, Stanovení výdajů/Rozhodnutí o poskytnutí dotace

Žádosti o zařazení akce do programu budou přijímány na základě vyhlášené výzvy. Výzvu vyhláší správce programu po schválení jejího znění náměstkem sekce ochrany přírody a krajiny MŽP. Žádost bude zpracovaná v českém jazyce v předepsaném formátu a předpokládaný rozpočet bude uveden v Kč. Formulář žádosti bude přílohou

vyhlášené výzvy.

Žádost musí být doručena v termínu stanoveném ve výzvě. Je-li žádost následně vyhodnocena jako formálně úplná a přijatelná z hlediska splnění podmínek programu a výzvy, je akceptována a postoupena do procesu věcného hodnocení. Pokud žadatel podá v termínu stanoveném ve výzvě formálně neúplnou žádost, je vyzván k jejímu přepracování či doplnění do 30 dnů od jejího obdržení. V případě doručení žádosti po uplynutí termínu pro doručení stanoveném ve výzvě nebo v případě nedoložení všech chybějících náležitostí bude administrace žádosti příspěvkových organizací ze strany správce programu ukončena vydáním usnesení o zastavení řízení. AOPK ČR jakožto organizační složce státu (dále jen „OSS“) bude zaslán dopis o nezařazení akce do programu.

Příslušný referent Odboru adaptace na změnu klimatu jakožto správce programu kontroluje soulad žádosti s dokumentací, směrnicí, Výzvou a dalšími relevantním doklady. Dále kontroluje doložené přílohy žádosti a přiměřenost finančních nákladů s ohledem na NOO, URS a předloženou kalkulaci. V případě, že činnosti nejsou uvedeny v NOO, může si vyžádat podrobnější zdůvodnění výše uvedených nákladů. Administrativní kontrola je provedena minimálně v rozsahu „kontroly čtyř očí“ (referent-vedoucí oddělení, ředitel odboru).

Odbor adaptace na změnu klimatu vyzve příslušné odbory/oddělení ministerstva⁵ k věcnému hodnocení žádosti. V rámci hodnocení je posuzován soulad se všemi příslušnými plánovacími dokumenty ochrany přírody a krajiny a národní a evropskou legislativou, která musí být dodržena mimo jiné pro naplnění zásady DNSH u tohoto programu. Příslušné odbory/oddělení ministerstva vydají věcné stanovisko v rozsahu svých odborností s doporučením či nedoporučením akce k realizaci. V případě potřeby může hodnotitel/věcně příslušný odbor ministerstva vyzvat účastníka programu k doplnění dalších dokladů a podkladů.

U žádosti nedostatečné po věcné stránce či neodpovídající předmětu podpory vyrozumí správce programu účastníka programu o zamítnutí žádosti dopisem s odůvodněním v případě žádosti OSS, v případě příspěvkových organizací zašle usnesení o zastavení řízení.

Pokud bude žádost posouzena jako vyhovující, vydá správce programu řídicí dokument registrace akce dle § 12 rozpočtových pravidel, v níž stanoví další podmínky a postup, na něž bude vázáno vydání řídicího dokumentu Stanovení výdajů na financování akce (v případě OSS) nebo Rozhodnutí o poskytnutí dotace (v případě příspěvkových organizací). V případě, že budou všechny náležitosti žádosti splněny a dokumenty doloženy již v době podání žádosti, může správce programu rovnou vydat sloučený dokument Registrace akce a Stanovení výdajů na financování akce, resp. Registrace

⁵ Např. odbor druhové ochrany a implementace mezinárodních závazků, odbor zvláštní územní ochrany přírody a krajiny, odbor ochrany horninového a půdního prostředí, oddělení ochrany před povodněmi a suchem

akce a Rozhodnutí o poskytnutí dotace. Řídící dokument vydá ředitel odboru adaptace na změnu klimatu do 30 dnů od data obdržení věcného stanoviska MŽP od příslušných odborů/oddělení.

Nedílnou součástí Stanovení výdajů/Rozhodnutí o poskytnutí dotace jsou podmínky pro realizaci akce, včetně postupu účastníka při žádosti o změnu řídicího dokumentu, resp. závazných ukazatelů (věcných, časových, finančních) stanovených v řídicím dokumentu.

V případě, kdy náklady akce přesáhnou 10 000 000 Kč, vydává řídicí dokument náměstek pro řízení sekce ochrany přírody a krajiny MŽP.

6. Požadavky na zadávací řízení

Účastník programu (zadavatel) se při výběru zhotovitele bude řídit zákonem č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, zejména ustanovením § 6, ve kterém je vymezena zadavateli povinnost dodržovat zásady transparentnosti, rovného zacházení a zákazu diskriminace. V případě, že je žadatel povinen vypsát výběrové řízení dle zák. č. 134/2016 Sb. o zadávání veřejných zakázek, musí přijmout vhodná opatření k účinnému předcházení, zjišťování a nápravě střetu zájmů mezi jím jako veřejným zadavatelem a dodavatelem (např. čestné prohlášení dodavatele, že není ve střetu zájmů se zainteresovanými osobami na straně zadavatele apod.). V případě zjištěného střetu zájmů mezi žadatelem a jeho dodavatelem bude neprodleně odstoupeno od uzavřené smlouvy. Zároveň nesmí mít v osobě vítězného dodavatele veřejný funkcionář nebo jím ovládaná obchodní společnost alespoň 25% podíl. Správce programu si vyhrazuje právo tyto akce zcela vyloučit z dalšího financování. Podklady k výběrovému řízení budou zaslány poskytovateli dotace v rámci žádosti, problematika střetu zájmů bude poskytovatelem dotace prověřována s využitím veřejných rejstříků a systému Arachne.

7. Vymezení kontrolní činnosti správce programu

Odbor adaptace na změnu klimatu ministerstva provádí kontroly přijatých žádostí v rozsahu:

- kontrola správnosti a úplnosti dokladů podle dokumentace, směrnice a znění výzvy,
- kontrola žádostí o poskytnutí finančního příspěvku z hlediska naplňování cílů a podmínek programu,
- kontrola opatření ve vztahu k jiným dotačním titulům pro zamezení dvojího financování s použitím informačního nástroje ARACHNE, MS2014+, MS2021+ a jiných,
- v případě provedení zadávacího řízení na zhotovitele prací podle zákona č. 134/2016 Sb. o zadávání veřejných zakázek je s využitím systému Evidence skutečných majitelů prověřeno, zda v osobě vítězného dodavatele nemá veřejný funkcionář nebo jím

ovládaná obchodní společnost alespoň 25% podíl a zda není žadatel jakožto zadavatel s vítězným dodavatelem ve střetu zájmů.

Odbor adaptace na změnu klimatu provádí kontroly v průběhu realizace a po ukončení akce v rozsahu:

- kontrola v terénu v průběhu nebo po realizaci akce (na základě vzorku ke kontrole vyplývající z vypracované analýzy rizik),
- v případě víceletých akcí kontrola profinancování roku předchozího před uvolněním finančních prostředků pro daný rok (faktury, výpisy z účtu),
- kontrola protokolu o převzetí prací předložený příjemcem finančních prostředků v rámci závěrečného vyhodnocení akce nebo v případě víceletých akcí každoročně,
- kontrola správnosti a úplnosti dokladů k závěrečnému vyhodnocení akce podle podmínek v Rozhodnutí o poskytnutí dotace/Stanovení výdajů,
- kontrola reprezentativního vzorku v minulosti realizovaných opatření v terénu včetně doložení případných dalších účetních dokladů dle příslušného zákona (na základě vzorku ke kontrole vyplývající z vypracované analýzy rizik).

Vrácení neoprávněně čerpaných či zadržovaných finančních prostředků státního rozpočtu v rozporu se stanoveným účelem a podmínkami pro čerpání finančních prostředků ze státního rozpočtu mohou navrhnout a podnět podat orgán zúčastněný v procesu návrhu finančních prostředků (výdajů).

Kontrola hospodaření s prostředky státního rozpočtu poskytnutými k akcím v rámci programu je prováděna ve smyslu zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění pozdějších předpisů. Při zjištění neoprávněného čerpání finančních prostředků bude uložen odvod, jakož i penále příslušným finančním úřadem z neoprávněně použitých nebo zadržovaných částek.

8. Pravidla pro poskytování peněžních prostředků státního rozpočtu

Financování akcí je prováděno v souladu s vyhláškou č. 560/2006 Sb. ve znění pozdějších předpisů na základě Rozhodnutí o poskytnutí dotace/Stanovení výdajů vydaných správcem programu.

8.1 Způsobilí účastníci programu

Způsobilými účastníky programu mohou být následující subjekty:

- Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky,
- Správa Krkonošského národního parku,
- Správa Národního parku České Švýcarsko,
- Správa Národního parku Podyjí,
- Správa Národního parku Šumava,

- Správa jeskyní České republiky.

8.2 Výše podpory

Dotace/výdaj je účastníkovi programu poskytována až do výše 100% celkových nákladů akce. Maximální výše podpory stanovená v % bude uvedena v příslušné výzvě na daný rok, a to v závislosti na přidělených finančních prostředcích určených na DPH ze státního rozpočtu. Výdaj na DPH je v rámci NPO považován na nezpůsobilý výdaj a pokud nebude nalezena možnost financování ze státního rozpočtu, bude míra podpory u akcí vyžadujících proplacení DPH snížena na 79%.

8.3 Cílové území

Cílovým územím je celá Česká republika.

8.4 Změna realizace akce

Pokud účastník programu zjistí, že není schopen zabezpečit realizaci akce v souladu s obsahem řídicího dokumentu (vyjma Závěrečného vyhodnocení akce), neprodleně o tomto zjištění informuje poskytovatele dotace zasláním žádosti o změnu, a to vždy v dostatečném předstihu před realizací změny či uplynutí lhůty (žádost bude obsahovat zejména popis a zdůvodnění změny).

Správce programu do 30 dní od obdržení žádosti o změnu posoudí změnu akce po věcné i formální stránce a v případě souhlasu se změnou vydá změnu Rozhodnutí o poskytnutí dotace/změnu Stanovení výdajů, nebo žádost o změnu zamítne. V případě, že změnou nedochází ke změnám údajů v Rozhodnutí o poskytnutí dotace/Stanovení výdajů (např. změna zhotovitele), vyrozumí poskytovatel dotace účastníka programu o akceptování/neakceptování změny.

Změny požadované z důvodu zvýšené potřeby finančních prostředků na realizaci akce budou posouzeny s ohledem na množství vyčerpaných finančních prostředků v rámci stanoveného limitu i na výši disponibilních finančních prostředků v programu v daném roce. Správce programu vydá do 30 dnů od doručení žádosti změnu Rozhodnutí o poskytnutí dotace/změnu Stanovení výdajů nebo žádost o změnu zamítne.

V případě, že účastník programu nebude již schválenou akci realizovat, oznámí tuto informaci správci programu co nejdříve a písemně požádá o ukončení akce. Pokud již byla vydána Registrace akce nebo Stanovení výdajů/Rozhodnutí o poskytnutí dotace a nebylo zahájeno financování, lze akci v IS SMVS ukončit vydáním dokumentu Oznámení o vyřazení z programu. Správce programu dále zašle příspěvkovým organizacím podepsané Rozhodnutí o neposkytnutí dotace a OSS dopis s odůvodněním, a to do 30 dnů od doručení žádosti o ukončení akce.

8.5 Poskytování finančních prostředků

Správce programu stanoví v rámci schváleného rozpočtu programu výši rezervovaných finančních prostředků pro jednotlivé rezortní organizace MŽP. Výši rezervovaných finančních prostředků pro daný rok oznámí rezortním organizacím MŽP písemně náměstek sekce ochrany přírody a krajiny ministerstva. Pokud rezortní organizace MŽP stanovený limit finančních prostředků daný rok nevyužije, správce programu může tyto prostředky poskytnout jiné rezortní organizaci MŽP.

Finanční prostředky lze poskytnout na realizaci činností nebo prací odpovídajících jednotlivým opatřením uvedeným v této dokumentaci a ve Výzvě.

Závazné údaje a podmínky pro čerpání finančních prostředků jsou stanoveny v Rozhodnutí o poskytnutí dotace/Stanovení výdajů.

Registrační list a Rozhodnutí o poskytnutí dotace/Stanovení výdajů vydává ředitel odboru adaptace na změnu klimatu ministerstva v závislosti na dostupnosti finančních prostředků programu.

Finanční prostředky budou uvolňovány jednotlivým účastníkům programu na základě platného Rozhodnutí o poskytnutí dotace/Stanovení výdajů, a to v závislosti na typu účastníka programu:

- rozpočtovým opatřením pro organizační složky státu (AOPK ČR),
- rozpočtovým opatřením a platebním příkazem pro příspěvkové organizace (správy národních parků, Správa jeskyní ČR).

Na základě pokynu odboru adaptace na změnu klimatu ministerstva provádí rozpočtová opatření ve vlastní působnosti odbor rozpočtu ministerstva. Odbor rozpočtu ministerstva informuje o provedeném rozpočtovém opatření odbor adaptace na změnu klimatu písemně.

Všechny podpořené projekty podléhají finančnímu vypořádání dle Vyhlášky 367/2015 Sb. o zásadách a lhůtách finančního vypořádání vztahů se státním rozpočtem, státními finančními aktivy a Národním fondem (vyhláška o finančním vypořádání) ve znění pozdějších předpisů.

8.6 Způsobilé výdaje

Z programu může být financován pouze způsobilý výdaj, který:

- je v souladu s právními předpisy (tj. s legislativou ČR a EU),
- je v souladu s pravidly programu a podmínkami podpory stanovenými ve výzvě,

- je přiměřený (odpovídá maximálně cenám uvedeným v Nákladech obvyklých opatření MŽP) a je vynaložen v souladu s Pravidlem 3E⁶,

- vznikl a byl uhrazen příjemcem finančních prostředků v období od 1. 1. roku vyhlášení příslušné výzvy do 31. 12. 2025,

- je řádně identifikovatelný, prokazatelný a doložitelný.

Uvedené podmínky musejí být naplněny zásadně kumulativně, tedy všechny zároveň. Jestliže není kterákoliv z uvedených podmínek naplněna, nelze výdaj považovat za způsobilý.

Mezi způsobilé výdaje náleží:

- náklady na přípravu akce (např. zpracování projektové dokumentace), podmínkou poskytnutí finančních prostředků na přípravu akce je následná realizace akce z tohoto programu. Této podmínky může správce programu účastníka programu zprostit v případě nedostatku finančních prostředků v programu nebo na základě jiných objektivních důvodů (např. technické překážky realizace zjištěné při přípravě akce).

- náklady na zpracování podkladů pro zajištění územní ochrany a zpracování podkladů pro zajištění péče o zvláště chráněná území a jejich OP a lokalit soustavy Natura 2000,

- náklady na sběr informací a zpracování odborných podkladů, zpracování odborných studií a monitoringu,

- náklady na stavební a nestavební, terénní, zemědělské a lesnické práce a úpravy a související služby zajišťující splnění indikátorů daného podprogramu,

- výdaje na zajištění relevantních podkladů, které jsou výhradně a přímo spojeny s účelem projektu,

- vedlejší rozpočtové náklady (VRN) vynaložené v přímé souvislosti s realizací projektu stanovené v souladu s vyhláškou č. 169/2016 (např. geodetické práce, dokumentace skutečného provedení stavby, zařízení a zrušení staveniště, ztížené dopravní podmínky, provozní vlivy atp.) a vyvolané investice (např. výdaje na stavbu dočasných komunikací) vstupují do celkových nákladů akce posuzovaných dle Nákladů obvyklých opatření MŽP. Pokud nejsou pro dané opatření stanoveny NOO, pak VRN nesmí překročit 10 % ZRN (základní rozpočtové náklady) dle cenové soustavy ÚRS (překročení je možné pouze pokud pro realizaci projektu existuje zvýšený zájem ochrany přírody a krajiny a náklady jsou objektivně odůvodněny),

- osobní náklady na zaměstnance účastníka programu, kteří jsou přímo zapojeni do realizace projektu (včetně pracovníků zaměstnaných na základě dohod o pracovní činnosti a dohod o provedení práce):

⁶ Dle §2 zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole

- náklady musí odpovídat nominálním mzdám⁷, eventuálně platům⁸ a zákonným odvodům na sociální a zdravotní pojištění hrazeným zaměstnavatelem⁹ (a dalším nákladům – např. na odměny),
- tyto náklady nesmí přesáhnout obvyklou výši v daném místě a čase,
- čas skutečně strávený realizací projektu je třeba dokladovat pracovní smlouvou a pracovní náplní s vyznačeným podílem úvazku vázaným na projekt nebo pracovními výkazy jednotlivých osob zapojených do realizace (netýká se dodavatelů),
- pokud se zaměstnanec podílí přímo na projektu pouze částí svého pracovního úvazku, musí být náklady související s jeho pracovní činností rozděleny na základě prokazatelného kritéria na náklady související s projektem a na náklady s projektem nesouvisející (např. v % pracovního úvazku). Použití zvoleného kritéria musí být žadatel schopen kdykoliv (v průběhu i po skončení projektu) doložit,
- případné další náklady na zaměstnance žadatele, které je zaměstnavatel povinen hradit na základě platných právních předpisů¹⁰,
- náklady na pracovní cesty zahrnují jízdní náklady, náklady na ubytování, stravné a nutné vedlejší náklady (např. parkovné, apod.), za předpokladu, že náhrady vyplacené pracovníkům českých subjektů jsou stanoveny v souladu s platnou českou legislativou – zákonem č. 119/1992 Sb., o cestovních náhradách, v aktuálním znění a navazujícími předpisy (a odpovídají cenám obvyklým).

- v případě práce svépomocí nepřímé výdaje a služby přispívající k dosahování předem stanoveného cíle projektu¹¹,

- nákup hmotného a nehmotného majetku, jehož pořízení je nezbytně nutné a řádně odůvodněné realizací opatření,

⁷ **Nominální mzda** – zahrnuje všechny pracovní příjmy (základní mzdy a platy, příplatky a doplátky ke mzdě nebo platu, prémie a odměny, náhrady mezd a platů, odměny za pracovní pohotovost a jiné složky mzdy nebo platu), které byly v daném období zaměstnancům zúčtovány k výplatě, a představuje podíl připadající na jednoho zaměstnance za měsíc. Jedná se o hrubé mzdy, tj. před snížením o pojistné na všeobecné zdravotní pojištění a sociální zabezpečení, zálohové splátky daně z příjmů fyzických osob a další zákonné nebo se zaměstnancem dohodnuté srážky.

⁸ **Plat** – podle zákona č. 143/1992 Sb., o platu a odměně za pracovní pohotovost v rozpočtových a v některých dalších organizacích a orgánech.

⁹ **Zákonné odvody na sociální a zdravotní pojištění** hrazené zaměstnavatelem za své zaměstnance

¹⁰ např. pojistné podle vyhlášky MF č. 125/1993, kterou se stanoví podmínky a sazby zákonného pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání (ve znění pozdějších novel)

¹¹ Např. výdaje na režijní náklady jako jsou nákup vody, energie, telekomunikační služby, opravu a údržbu, včetně výdajů na pozáruční servis, výdaje na zaškolení pracovníků/obsluhy pořizovaného majetku, nájemné za najaté nemovité věci (budovy, místnosti), výdaje na odborné služby např. technické, odborné posudky, výdaje na konference/semináře pořádané příjemcem (výdaje zahrnují zejména pronájem prostor, konferenční techniky, občerstvení, dopravy a ubytování pro cílovou skupinu apod.).

- náklady na výkupy pozemků, pořizovací cena nemovitosti může být započtena do celkových způsobilých výdajů na projekt, a to maximálně do výše 10 % přímých realizačních výdajů. Cena je určena znaleckým posudkem vyhotoveným znalcem dle zákona č. 151/1997 Sb. o oceňování majetku, ve znění pozdějších předpisů (rozumí se do výše ceny tržní maximálně však do výše ceny obvyklé). Posudek nesmí být starší než 6 měsíců před pořízením nemovitosti. Ve výjimečných a náležitě odůvodněných případech je možné povolit vyšší procentuální sazbu než uvedených 10 %. Udělení výjimky pro vyšší procentuální sazbu v odůvodněných případech schvaluje náměstek sekce ochrany přírody a krajiny ministerstva.

8.7 Nezpůsobilé výdaje

- výdaje na poradenské služby, kdy poradce nenese skutečnou odpovědnost za provedení samotného úkolu, nýbrž pomáhá těm, kteří tuto odpovědnost mají,

- nákup použitého vybavení,

- DPH není způsobilým výdajem v případě, že účastník programu je plátcem DPH a může uplatnit odpočet daně z přidané hodnoty na vstupu podle zvláštního právního předpisu, tj. zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty. Pokud se účastník programu stal plátcem daně z přidané hodnoty během realizace akce nebo uplatní odpočet této daně dodatečně, např. po závěrečném vyhodnocení akce, vrátí do státního rozpočtu dotaci ve výši odpočtu,

- pronájem pozemku/stavby (kromě pronájmu pozemků pro ukládání sedimentu a pro provádění studií),

- vyvolané investice, které nejsou spojeny výhradně a přímo s účelem projektu,

- správní poplatky dle zákona č. 634/2004 Sb. o správních poplatcích (např. notářské poplatky, vklady do katastru, poplatky za vydané stavební povolení),

- rozpočtová rezerva,

- režijní a provozní výdaje (vyjma práce svépomocí),

- výdaje, které by byly uhrazeny zhotoviteli, který by byl ve střetu zájmů se žadatelem jakožto zadavatelem dle zákona č. 134/2016 Sb. o zadávání veřejných zakázek.

Další nezpůsobilé výdaje mohou být stanoveny ve Výzvě.

8.8 Závěrečné vyhodnocení akce

Účastník programu je povinen požádat po realizaci akce o závěrečné vyhodnocení akce v termínu stanoveném v Rozhodnutí o poskytnutí dotace/Stanovení výdajů.

Účastník programu předloží dle vyhlášky č. 560/2006 Sb. zprávu, která obsahuje:

- protokol o převzetí prací podepsaný zástupcem žadatele a zhotovitelem,

- zprávu o plnění závazných ukazatelů (skutečná hodnota indikátoru, termín plnění atd.)

- a podmínek stanovených v Rozhodnutí o poskytnutí dotace/Stanovení výdajů,
- údaje o financování akce - kopie dosud nedoložených faktur, popř. zprávu finančního úřadu o provedené finanční kontrole příslušné akce,
 - kolaudační rozhodnutí nebo doklad o uvedení do zkušebního provozu u stavebních akcí, vyžaduje-li to zvláštní právní předpis¹²,
 - další dokumenty stanovené v Rozhodnutí o poskytnutí dotace/Stanovení výdajů,
 - v případě podprogramu 115 343 finální verzi studie v elektronické podobě.

Termínem ukončení akce se u stavebních akcí rozumí stavební ukončení akce včetně vydání kolaudačního rozhodnutí nebo uvedení do zkušebního provozu, vyžaduje-li to zvláštní právní předpis. Termínem ukončení akce se u komplexních vodohospodářských studií rozumí předání finální verze studie správci programu.

9. Závěrečné vyhodnocení programu

Závěrečné vyhodnocení programu bude prováděno v souladu s vyhláškou Ministerstva financí č. 560/2006 Sb., o účasti státního rozpočtu na financování programů reprodukce majetku, ve znění vyhlášky č. 11/2010 Sb.

Závěrečné vyhodnocení programu, které předloží správce programu Ministerstvu financí, bude obsahovat:

- přehled o čerpání prostředků státního rozpočtu a prostředků Národního plánu obnovy na financování programu,
- zprávu o plnění cílů programu stanovených v dokumentaci programu,
- dosažené hodnoty indikátorů,
- dosažené hodnoty parametrů
- řádné odůvodnění odchylek od cílů a indikátorů stanovených v dokumentaci programu.

Závěrečné vyhodnocení programu předloží správce programu Ministerstvu financí po ukončení závěrečného vyhodnocení všech akcí programu v termínu dle stanoveného harmonogramu přípravy a realizace programu (formulář P 16 320).

10. Formuláře za program a jednotlivé podprogramy

Formulář P 16 310 Identifikační údaje programu

Formulář P16 320 Harmonogram přípravy a realizace programu

Formulář P 16 340 Cíle programu

Formulář P 16 341 Indikátory programu

¹² Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), v platném znění.

Formulář P 16 342 Parametry programu

Formulář P 16 370 Bilance potřeb a zdrojů programu

Formulář V 16 210 Identifikační údaje výdajového subtitulu

Formulář V 16 220 Harmonogram přípravy a realizace výdajového subtitulu

Formulář V 16 240 Cíle výdajového subtitulu

Formulář V 16 241 Indikátory výdajového subtitulu

Formulář V 16 242 Parametry výdajového subtitulu

Formulář V 16 270 Bilance potřeb a zdrojů výdajového subtitulu

11. Seznam použitých zkratk

AOPK ČR - Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky

DNSH – Do no significant harm (zásada „významně nepoškozovat“)

DPH - Daň z přidané hodnoty

EVL - Evropsky významná lokalita

LHP – Lesní hospodářský plán

LIFE - L'instrument financier pour l'environnement (franc.), v překladu finanční nástroj pro životní prostředí

MŽP - Ministerstvo životního prostředí

NOO – Náklady obvyklých opatření MŽP

NPO – Národní plán obnovy

PO - Ptačí oblast

RIS ZED – rozpočtový informační systém Zjednodušená evidence dotací

SMVS - Správa majetku ve vlastnictví státu

ZCHÚ - Zvláště chráněné území

ZOPK - Zákon o ochraně přírody a krajiny